

Aan

Staatssecretaris JPS

TER BESLISSING

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid

Opgesteld door

nota

Uitgaven aan preventie en waarden van preventie

Datum

23 september 2024

Kenmerk

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)

1

*15.7 komt er
niet goed!*

besprek in PO 192

1. Aanleiding

In het PO Volksgezondheid van dinsdag 1 oktober hebben we gesproken over de hoofdlijnen van de brief aan de Kamer die voor de begrotingsbehandeling in de Kamer moet zijn. De brief met daarin uw opmerkingen tijdens PO verwerkt, treft u aan in de bijlage en is voor het grootste deel gereed. De laatste slag op de brief kan pas gemaakt worden als er besloten is over de invulling van de subsidietaakstelling.

De brief wordt door MVWS en SJPS ondertekend, want de cijfers over preventie en de kosten en baten van gezondheid hebben naast vaccinaties, bevolkingsonderzoeken en leefstijl ook betrekking op pandemische paraatheid en infectieziektebestrijding.

Met deze brief worden twee toezeggingen afgedaan, volgens afspraak voor de VWS begrotingsbehandeling 2025.

1. De toezegging die is gedaan tijdens het debat over de eerste suppletoire begroting 2024 aan het lid Jansen (NSC) om inzicht te geven in de uitgaven aan preventie, welke incidenteel zijn en waar een korting gaat neerslaan¹.
2. De toezegging die is gedaan aan alle fracties in het Verslag Schriftelijk Overleg 'Preventie op Waarde schatten' van april 2024². Er moet een update worden gegeven over de voortgang van de motie van leden Paulusma en Sneller (D66)³ over de ontwikkeling van een instrumentarium om de kosten en baten van preventie in kaart te brengen en de daarop aansluitende moties van lid Tielen (VVD)⁴ en de leden Daniëlle Jansen (NSC) en Tielen⁵. Dit is de ontwikkeling die de basis vormt voor het ontwikkelen van een investeringsmodel voor preventie, zoals dit in het Regeerprogramma is genoemd.

*het in kaart brengen van
kosten en baten is niet het*

*probleem en dus
ook niet de uitdaging*

*het gaat erom hoe we de
baten van een betere
bouw te krijgen!*

¹ Kamerstuk II 2023/24, 36550 XVI, nr. 14, p.31
² Kamerstuk II 2023/24, 32793, nr. 744, voor het eerst op pagina 10.
³ Kamerstuk II 2023/24, 36410 XVI, nr.59
⁴ Kamerstuk II 2023/24, 32793, nr.750
⁵ Kamerstuk II 2023/24, 32793, nr.772

2. Geadviseerd besluit

Datum

23 september 2024

Kenmerk

- Instemmen met de gehanteerde definitie voor preventie en de uitwerking daarvan.
 - We hanteren in deze brief de definitie van preventie zoals ook wordt gehanteerd door het RIVM : ziektepreventie, gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming.
 - Bij een eerste inventarisatie bleken deze uitgaven voornamelijk op artikel 1 (Volksgezondheid) en artikel 6 (Sport en Beweging) van de VWS-begroting te staan. Er zijn vermoedelijk ook nog posten te vinden die samenhangen met preventie op het terrein van de Zvw, WLZ, WMO en de Jeugdwet. Deze zijn buiten de analyse gelaten, zoals ook genoemd in de brief en de technische toelichting in bijlage 1.

- Instemmen met de toezegging om 2 commissies in te stellen.
 - Een commissie krijgt een (technische) opdracht om te bepalen welke kosten en baten kunnen dienen als passend bewijs om de effectiviteit van gezondheidsmaatregelen te onderbouwen.
 - Een commissie krijgt de opdracht om de voorlopige waarde van 50.000 euro voor een extra levensjaar in goede gezondheid (QALY) als maat voor kosteneffectiviteit van een gezondheidsmaatregel te beoordelen en hierover te adviseren.

- Instemmen met de toezegging om vooruitlopend op een instrumentarium/ investeringsmodel voor preventie: dat er 2026 een overzicht ligt van preventieve gezondheidsmaatregelen gemaakt door het RIVM i.o.m. CPB, met daarbij een schatting van de kosten en de baten.

X!
niet goed!!

Verder bespreken we graag uw algemene opmerkingen bij de brief.

3. Kernpunten

- De berekening en de informatie over kortingen is gebaseerd op de Nota van Wijziging zoals aangeboden aan uw Kamer op ...

PM. Definitieve cijfers worden aangevuld op het moment dat de inhoud van de nota van wijziging vaststaat. Dit wordt verwacht rond 7 oktober 2024.

- In de brief geeft u de Kamer informatie over de voortgang van het ontwikkelen van een beleidsinstrumentarium dat bedoeld is om de brede maatschappelijke kosten en baten van preventiemaatregelen te kwantificeren. De term beleidsinstrumentarium komt uit het advies van een technische werkgroep van het Kennisplatform preventie dat in januari 2024 aan de Kamer is aangeboden. Het operationaliseren van dit denkconcept is opgenomen in het Regeerprogramma onder de noemer 'investeringsmodel voor preventie'. U kondigt aan twee gezaghebbende commissies in te richten die starten in 2025, of zoveel eerder als mogelijk.
 - Een commissie krijgt een (technische) opdracht om te bepalen welke kosten en baten kunnen dienen als passend bewijs om de effectiviteit van gezondheidsmaatregelen te onderbouwen.
 - Een commissie krijgt de opdracht om de voorlopige waarde van 50.000 euro voor een extra levensjaar in goede gezondheid (QALY) als maat voor kosteneffectiviteit van een gezondheidsmaatregel te beoordelen en hierover te adviseren.

X

- In de brief geeft u aan dat u in overleg met het RIVM en CPB bent om eind 2026 een overzicht te publiceren van preventieve gezondheidsmaatregelen die nog niet toegepast worden in Nederland, met daarbij een schatting van de kosten en de baten. Dit is vooruitlopend op het gevraagde instrumentarium in de moties om dit voor verkiezingsprogramma's te kunnen uitrekenen.

Datum
23 september 2024
Kenmerk

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Na het verschijnen van het rapport 'Preventie op waarde schatten' bleek brede interesse in de uitwerking van bovengenoemd beleidsinstrumentarium (investeringsmodel voor preventie). De fracties PVV, GroenLinks-PvdA, VVD, NSC, D66, BBB, CDA en PvdD hebben vragen gesteld over de mogelijke toepassing hiervan.

In augustus heeft de Kamer via de politiek adviseur van de SJPS geïnformeerd of de toezegging over preventie uitgaven op de VWS begroting nog voor de begrotingsbehandeling kan worden toegezonden.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De partijen die reeds betrokken zijn (CPB, RIVM, ZonMw), zijn enthousiast over de mogelijkheden die het instrumentarium, mits goed ontwikkeld, in de toekomst kan bieden en werken graag mee aan de ontwikkeling ervan. Dit zal een project van meerdere jaren zijn.

In voorliggende brief staat ook dat gewerkt wordt aan wetgeving die het voor gemeenten mogelijk maakt beter te sturen op voedselaanbod. Dit betreft het creëren van een optionele bevoegdheid voor gemeenten om nieuwe vestiging van ongezonde aanbieders te kunnen weren op grond van gezondheidsoverwegingen. Dit komt voort uit nadrukkelijke verzoeken van wethouders van met name grote gemeenten (Rotterdam, Amsterdam, Utrecht, Den Haag, Ede). EZ heeft recent ambtelijk aangegeven dat deze wetgeving vanuit hun perspectief gevoelig ligt. Mocht uw collega van EZ contact opnemen dan kunt u benadrukken dat het om een optionele bevoegdheid gaat waarmee de keuze bij gemeenten ligt om bijvoorbeeld rond scholen, of in een wijk met buiten proportionele aanwezigheid van ongezond aanbod nieuwe vestiging van ongezonde aanbieders te weren. Momenteel kan dit alleen op grond van klassieke 'fysieke' aspecten zoals milieu, stank, overlast. Desgewenst kunt u hier meer informatie over ontvangen.

c. Financiële en personele gevolgen

Op de VWS begroting is ruimte gevonden om de twee genoemde werkgroepen in te gaan richten.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

VWS-departement: de directies DCo, DMO, FEZ, Jeugd, IZB, MEVA, PG, Sport, VGP en Z (via de werkgroep Waarderen van preventie en het MT Preventie)

VWS-breed: RIVM

Interdepartementaal: ministerie van Financiën

Extern: CPB

Datum

23 september 2024

Kenmerk

3981527-1073251-PG

f. Gevolgen administratieve lasten

Nog onbekend.

g. Toezeggingen

Zie aanleiding.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.